

SVENSKA SLOTTSMÄSSOR

JUL PÅ ÅMINNE BRUK

HANTVERK

SMÅSKALIGHET

KVALITET

ATMOSFÄR

På en julmässa ska det inte bara finnas bra hantverk och god mat. Det handlar om en helhetsupplevelse där vi vill att ni ska få uppleva dofter, smaker, ljud, ljus och en atmosfär som förnimmer känslan av julen. Upplevelser för alla sinnen. Just så ska det vara att besöka någon av Svenska Slottsmässors julmässor.

Vi arrangerar julmässor från Skåne i söder till Uppland och Värmland i norr. Svenska Slottsmässor arbetar oförtrutet med att vidareutveckla våra julmässor till att vara något alldeles extra. Hos oss ska du hinna allt det där genuina och mysiga som gör att man sitter med ett leende på läpparna på väg hem.

Här kan du vandra omkring i exklusiva miljöer som annars kan vara svåråtkomliga för en privatperson. Du ska kunna uppleva klassiska julmiljöer som man minns från sin barndom, med en ljussättning av marschaller och lampor som får den mest kräsne att häpna.

Stora ord, ja kanske, men med 30 års erfarenhet tror vi oss ha den kunskapen som gör att du får en trevlig dag hos oss. Och att Sveriges elit bland hantverkare och småskaliga matproducenter väljer att resa med Svenska Slottsmässor gör att du inte kommer att bli besviken.

Varmt välkommen till 2025 års julmässor med Svenska Slottsmässor!

Gränsö Slottsljusstöperi engagerar hela familjen i tillverkningen av högkvalitativa och handstöpta ljus.

Herrsäter Gårdsmejeri producerar bland sin omtyckta ostkaka i moderna lokaler på en anrik plats.

Elisabeth på Himmagården tillverkar produkter med värmande alpackaull.

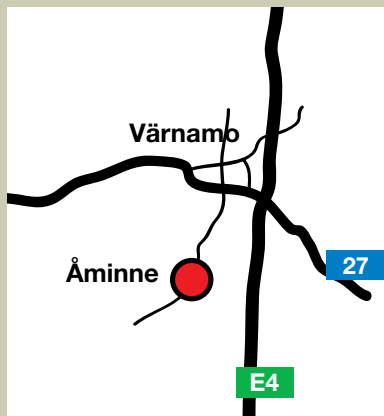
Jul på Åminne bruk 17–19 oktober

FREDAG 12–20 | LÖRDAG 10–18 | SÖNDAG 10–16

Entré: 100:- | Barn under 12 år fri entré i målsmans sällskap. | www.svenska-slottsmassor.se

Jul på Åminne Bruk

17–19/10

Öppet:

Fredag 12–20, lördag 10–18, söndag 10–16.

Entré:

100:-/person. Kontanter eller kort. Inte Swish i entrén. Barn under 12 år fri entré i målsmans sällskap.

Kontanter:

Ta gärna med kontanter då inte alla utställare tar kort.

Tillgänglighet:

I bruket finns det hiss, övriga lokaler ligger i markplanet.

Övrig information:

www.svenska-slottsmassor.se

När mörkret faller tänder vi hundratala marschaller.

TIDNINGSPRODUKTION:
SVENSKA SLOTTSMÄSSOR /
MYR DESIGN / BOLD PRINTING MITT

Nu är det jul igen på Åminne Bruk!

Då är det dags för årets julmässa på Åminne Bruk. Hela bruksområdet kläs i julskrud den 17–19 oktober. På fredag har vi kvällsöppet och tänder hundratala marschaller.

Varmt välkomna att uppleva en genuin julmässa med dina nära och kära på Åminne Bruk den 17–19 oktober. Genuin i den meningen att mässan representerar många svenska jultraditioner. Mässan erbjuder ett stort utbud av hantverk och delikatesser, som påminner om julmarknader från förr. Här kan du umgås, handla kvalitetshantverk från småskaliga hantverkare från hela landet och få intryck som kanske inspirerar till det egna julpysslet eller julfaket.

Vill du få smak på julen i dubbel bemärkelse serveras gröt, skinksmörgåsar, julfika och mycket mer i caféet. Utomhus kan man i år även få njuta av viltkebab från Viltmat.

Välbevarad sjömalmslytta

Jul på Åminne Bruk lockar flera av landets skickligaste hantverkare. Miljön är som gjord för ett arrangemang av detta slag. Här kommer hantverket och de hemgjorda delikatesserna till sin rätt. Hela Åminne Bruk är ett historiskt industriminne. Här finns Smålands bäst bevarade sjömalmslytta, som är otroligt vacker. Den industrimiljö som finns kvar idag speglar Åminnes skiftande historia under 1900-talet. Brukets rötter sträcker sig dock tillbaka till 1800-talets början. Idag är målet att utveckla Åminne Bruk som ett industriminne och museum. I gjuteriets kärnmakerilokal inryms utställningen Smålands slumrande millioner, som skildrar sjö-

malmens och järnhanterings historia i Åminne. Under julmässan står givetvis de svenska jultraditionerna i centrum, men det är även ett utmärkt tillfälle att förkovra sig i brukets intressanta och händelserika historia.

Jul på Åminne Bruk vänder sig till hela familjen och bjuder på en lång rad olika aktiviteter och en stor dos av svenska jultraditioner.

Välkommen till en stämningsfull julmässa på Åminne Bruk!

I "Snicken" finns Runes gamla handelsbod

Under julmässan kommer Runes Handelsbod vara öppen att besöka.

I handelsboden som är placerad i den gamla "Snicken" kommer Rune Henningsons livsverk vara uppbyggd. Handelsboden skildrar 100 år av lanthandelns historia.

Rune har försökt visa hur en handelsbod kunde se ut förr i tiden och lyckats med det. Föremålen i Runes handelsbod är från 1920- och 30-talen, och kanske något senare också. Här finns ett underbart vackert gammalt kassaregister, en stor mängd gamla förpackningar och massor av gamla emaljerade reklamskyltar som brukade sitta uppspikade på bodväggen förr. Självklart finns en handdriven kaffekvarn och till och med gamla ransoneringskuponger sparade.

Stöperiet engagerar hela familjen

Brasan sprakar, glöggen doftar och de vackra handstöpta ljusen brinner med fast låga.

Ljus som finns i alla storlekar och med olika dekorationer. Från det enkla fru-

kostljuset till unikt formade ljus i olika kronformationer.

Hos ljusstöparna Ebba, Ragnar, Pontus och Mårten von Geijer i det vackra ljusstöperiet i Västervik är det julstämning året om.

– Vi startade här 1999, men ljusstöpning har funnits i släkten sedan 1920, berättar Ragnar von Geijer på Gränsö Slotts Ljusstöperi. Idag är det sönerna Mårten och Pontus, fjärde generationen ljusstöpare, som driver företaget.

Hösten är en hektisk period. Det är många som vill fylla förråden med ljus av olika slag.

– Vårt sortiment är ganska lika över året, berättar Ebba. Det blir lite fler röda ljus nu till jul, men annars är det mest dekorationerna som ändras. Design och ljusstöpning hjälps vi åt med och det kommer ständigt nya ljus i sortimentet.

Kalenderljusen blir allt populärare, något som Ebba tror beror på att många har växt upp med deras ljus och nu tar med sig den traditionen till den egna familjen.

Julens goda måsten

Lucas Covarrubias Alonso och Eva Gillin på Svensk Slottsglög, erbjuder några av julens alla måsten – glögg och saffran.

Svensk Slottsglög är ett litet familjeföretag som har sysslat med julmässor i över 20 år. Deras produkter är av högsta kvalitet och eftersom de arbetar småskaligt säljs varorna endast på Slottsmässorna.

– Glöggen är producerad i Sverige. Det är en traditionellt mustad glögg, som tillverkas av frukt och bär från svenska gårdar, berättar Lucas. Smakrikare glögg finns inte. – Saffran kan vara mycket ojämnt i kvalitén, säger Lucas, och saffran från La Mancha är den enda som är kvalitetssäkrad. När du provat vår saffran vill du inte baka med någon annan. Sedan många år levererar vi saffran till Taxinge slott, även kallat "kakslottet", där bl.a. Tv-programmet "hela Sverige bakar" spelats in.

Familjen Brotschis godsaker

I Ambjörnarp utanför Tranemo tillverkar familjen Brotschi sina mandlar och kolor.

Mamma Ulla for som ung till Basel som au pair. Där träffade hon Max och tillsammans gick de en dag förbi ett stånd med varma schweizmandlar. Där föddes idén att ta med sig recept och tradition till Sverige.

När hela familjen många år senare flyttade från Schweiz till Sverige tog de med sig detta speciella mathantverk, kanderade mandlar. Produktionen sköts av familjen gemensamt och barnen Sandra och John driver idag verksamheten. Sortimentet är numera

utökat med bl a chokladmandel, kanelmandel, cashewnötter och mjuk kola. Tillverkningen sker hemma eller på plats under pågående arrangemang/mässa.

De kanderade mandlarna är inte bara delikat julgodis utan kan även avnjutas till ett gott vin eller varför inte prova kanelmandel till julglöggen. Recepten kommer ursprungligen från en gammal konditorsläkt boende i Basel.

Försäljningen sker framförallt på marknader och mässor. Schweizerspecialiteter och familjen Brotschi finner du i julmässans matbod.

Återupptäckt uråldrig teknik

Målet är att i sina smycken förmedla en kombination av det vackra och magiska Småland och allas längtan efter uppskattning.

– Vi hämtar inspiration från våra kunder och vår uppväxt i det natursköna Småland, berättar Margaretha Ahlberg och Kent Alriksson på KEMA smycken & design. Vägen till målet har sedan 2007 hittills varit lärorikt både tekniskt och designmässigt.

Varje smycke är unikt, tillverkat med kärlek och omsorg i deras ateljé i Alvesta i mörkaste Småland. Glassmyckena är gjorda i fusing- och lampworking-teknik och arm- och halsbanden som de började tillverka 2012 görs i läder. Glasfusing är en mycket gammal teknik för att arbeta med glas. Egyptierna och romarna var de som utvecklade tekniken, där glaset brändes i speciella ugnar vid 800–900 grader Celsius, redan för 4000 år sedan. Efter att ha varit en bortglömd teknik i flera hundra år, åter-

upptäcktes den i USA, så sent som på 1940-talet.

– Vi använder olika handverktyg och maskiner vid bearbetning av glaset. I ugnen smälts olika glasdetaljer samman. Vi använder en brännkurva där topptemperaturen är mellan 750–810 grader beroende på vilket utseende smycket ska ha. Tiden på kurvan är ca 18 timmar och den mesta tiden går åt till att få smycket att svalna av, berättar

Kent. Transparenta glas finns i ett flertal färger och opaka glas är mycket färgstarka. Iridiserat glas har ett ytskikt som gör att glaset ser regnbågsskimrande ut. Dichroiskt glas har ett skikt av gnistrande metalloxider som ändrar nyans när man ser på det från olika vinklar.

– Våra kunder har gillat det vi gör och det har varit en förutsättning för att vi nått så här långt, säger Margaretha.

Testa receptet från Svensk Slottsglög på en god saffranskaka:

Evas saffranskaka

1 dl raps- eller matolja
2,25 dl socker
2 ägg
3,5 dl mjöl
1 msk bakpulver
en nypa salt
0,5 g mald saffran
2 dl filmjöl

1. Blanda olja och socker, rör ner äggen.
2. I en separat skål blandas mjöl, bakpulver, salt och saffran. Häll detta i äggblandningen och rör ihop. Häll i filmjölken och blanda.
3. Häll smeten i en smord och bröad form.
4. Grädda i 175 grader, cirka 30-40 min. Prova med en sticka.

Vrångarps- tomten

Johán Jakobsson är en andra generationens keramiker, som tillsammans med sin fru Ulrika tillverkar i huvudsak tomtar.

Laholms konstverkstad är ett litet företag som ligger i södra delen av Sverige. När företaget startade 2007 tillverkade man även keramikprodukter för sommar och påsk, men den ökande efterfrågan på Vrångarpstomten har gjort att man tillverkar och säljer tomtar året runt.

– Vi vill erbjuda ett alternativ till de mängder av formgjutna och maskintillverkade tomtar som finns i handeln i dag, säger Johán. Vi har hundratals olika tomtar, både traditionella med julklappar och säck, till mer moderna med traktor, dator och godis.

Vrångarpstomten modelleras upp för hand en och en, helt utan formar. Den handmålas, glaseras och bränns, vilket gör varje tomte unik.

Ljushållare från Cillas Krukor.

JULKLAPPSTIPS

Ge någon, eller unna dig själv en fin julklapp från julmässan. Här finner du svensk design och hantverk.

Tofflor från Tina Päls.

Ljus från Hallbergs bivax.

Armband från Lizette of Sweden.

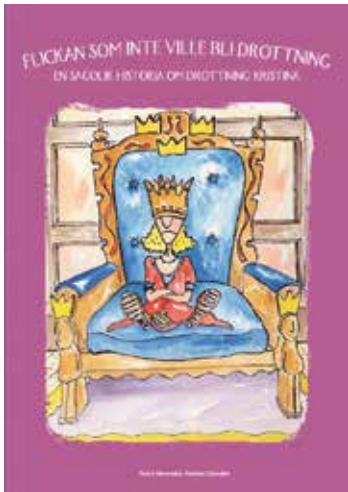
Kuddar från Hemöstris Skinnboa.

Örhängen från Mimis miniatyrer.

Sagobok från Boksmart.

Skärp från Skärpfabriken i Gnosjö.

Bag in box-tunna från Handen o Trädet.

DELTAGARFÖRTECKNING

MATHANTVERKARE

Ante på röken, Anders Nilsson
Varm och kallrökt fisk, löjrom, röror och såser.

Bräutigams Marsipan
Marsipan, choklad och praliner.

CC's Havtornsdelikatesser
Havtornsprodukter: marmelad, saft, gelé, te, torkade bär, senap, juice, kombucha.

Dahlia Mathantverk
Handgjorda delikatessmarmelader.

Delikatess Grabbarna
Heminlagd sill, kallrökta korvar, senap, rökt ål.

Desde mi Tierra
Traditionell stark sås från det mexikanska köket.

Herrsäter Gårdsmejeri
Ostkaka, ko-ost, kalvdans, sylt, marmelad, vetemjöl.

Hovsenap
Hovsenap, whiskysenap, helgrov senap, julsenap från egen odling och tillverkning.

Härjedalsskafferiet
Forbondekörv, hållbröd, smaksatt ost, enbärsmust m m.

Johanna Lokrantz
Hembakade desserter.

Knektgården Thé & kryddor
Kryddor, te, kanelstänger m m.

Kullabygdens Fruktträdgårdar
Äppleprodukter såsom must, glögg, vinäger, sirap, chips, salsa.

Lovö Honung
Honung smaksatt och naturell, propolis, pollen och bivaxprodukter

Mariannelunds Karamellkokeri
Egentillverkade konfektyrer. Brända mandlar, fudge, mintkyssar m m.

MM Partners
Oliver, ost.

Odensjö Hemlagad
Svensk handgjord balsamico gjord på lokala frukter och bär.

Osterian
Lagrade kvalitéostar.

Ost & Delibaren
Goda och unika ostar.

Schweizermandel i Ambjörnarp
Kanderade mandlar och cashewnötter, salta mandlar och nötter, fudge, knäckäpplen.

Stenlunden Hantverksbageri
Surdegbröd, knäckebröd, skorpor, kakor, granola, frallor, bollar.

Svensk Slottsglögg
Glögg, spansk saffran, saffranprodukter.

Viltmat Sverige
Torkat renskav, rökt älghjärta, hjört-, älg- och vildsvinssalami och korv.

Ölandsost
Lagrade och smaksatta svenska ostar

Ölbryggeriet
Egenproducerad öl.

HANTVERKARE

Be Kind
Egensydda mössor till vuxna och barn.

Boksmart
Handritade sagoböcker om svensk historia, målarbok med illustrationer från böckerna.

Cattis Porslins Boutique
Handmålat porslin och glas, virkade dekorationer, pynt av pärlor.

Cillas Krukor
Bruksföremål i ler- och stengods. Spillkummar, ljusstakar, karaffer, tomtar, lyktor, änglar, katter, hjärtan m m.

Craft by Carlsson
Barnkläder, vuxenkläder, handsydda bälten och västar i läder, korgar och mattor i reptechnik.

Daniel Olssons Woodworks
Olika brädor, knivlister, kavlar, dryckesunderlag m m.

Darkness Publishing
Inbundna pappersböcker för alla åldrar

Fabrics of Reality
Väskor, plånböcker, fodral m m i läder, konstläder, kork och tyg.

Färmors Lammfällar
Lammfällar, kuddar, pannband, handledsvärmare, boor, nallar, ljusmanchetter, sittdynor, anslags-tavlor, muffar.

Gränsö slotts Ljustöperi
Handstöpta grenljus, bivaxdekorerade ljus. Tillbehör: svarta ljusstakar, rosetter, manchetter.

Hallbergs bivax
Bivaxljus, bivaxdukar, doftljus, doftpinnar.

Handen o Trädet
Träslöjd: väggskåp, smörknivar, tunnor, salladsbestick, skärbrädor, brickor, vinställ.

Hemöstris Skinnboa
Lammskinn, lammskinsprodukter, garn och tovade produkter från gården.

Himmagårdens Alpackafarm
Täcken, nackvärmare och västar av alpackauil från egen besättning.

IMK förlag
Illustrerade barnböcker, örngott och adventskalendrar med motiv från böckerna.

KEMA smycken & design
Smycken i glas, silver, läder och stål och en kombination av dessa material.

Laholms Konstverkstad
Handgjorda och målade keramik-tomtar.

Lillans i Kosta
Egentillverkade vindsnuror i rostfritt syrafast stål

Lizette of Sweden
Egna smycken i olika tekniker: Luffarslöjd, kumihimo, makramé, påtning, virkat, flätat m m.

Mimis miniatyrer
Handgjorda miniatyrsmycken i cernitlera.

Nordic Jewelry Design
Tenstrådssmycken med kvalitet, stil och elegans. Noga utvalt material med vegetabiliskt garvat skinskinn. Både klassiska och nyskapande smycken i tenn och silver. Snöbollsljus.

Ompen konsthantverk
Skäggotmtar, hängtomtar, änglar i olika utföranden, smycken.

Pamoja
Hantverk med fokus på återbruk, hållbarhet och kulturarv. Mest konsthantverk och trädgårdskonst i återbruksmetall.

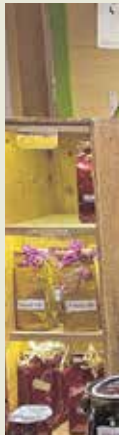
Skärpfabriken i Gnosjö
Läderbälten, skinnförkläden och grytlappar, älgskinsprodukter.

Textila ting syd
Textila ting: kuddar, förkläden, grytlappar, bonader, bräckband, väskor och handdukar.

Tina Päls
Fårskinsvaror: mössor, vantar, örönmuffar, sadelskydd, pannband, plädar, tofflor, halsdukar, dynor.

Växjö Glashytta
Prydnadsglas, spegeldekorationer, servisglas, graving.

Med reservation för ändringar.

Middag

PASTA ME

400 g lövb
1 st gul lök
2 msk smö
3–4 tsk Kn
2 dl färsko

MATBODS-TIPS

De underbara delikatesserna från matboden komme från småskaliga matproducenter.

Balsamico från Odenjö Hemlagad.

Marsipangris från Bräutigams.

Honung från Lovö Honung.

Marmelad från Hotell Dahlia Mathantverk.

Julens sill från Delikatessgrabbarna.

Årets julsenap från Hovsenap.

Hällbröd från Härjedalsskafferiet.

Marmelad från CC's Havtornsdelikatesser.

Lyxhotell för kor

Sedan 1684 är Herrsäter en kronogård och förvaltas av Statens Fastighetsverk.

Men det började långt före att gården drogs in till staten för 330 år sedan. En vindflöjel på taket till en flygel vittnar om året 1616. Om detta stämmer kan man bara spekulera, men att huset är gammalt råder inget tvivel om.

Även om mycket är gammalt på Herrsäter finns här även nya byggnader. 2004 uppfördes en ny modern lösdriktsladugård med mjölkrobot till gårdens kor. Här kan kossorna ta dagen som den kommer, äta, sova eller mjölkas när de själva känner för det. En typ av lyxhotell, fast för kor då. Att skapa mjölk med god kvalitet kräver goda förutsättningar, vilket kossorna har i en modern ladugård. I samband med att en ny koladugård byggdes kunde den gamla ladugården från 1887 renoveras och hyser idag ung- djur, sinkor och kalvar.

– Hos oss hittar ni lokalproducerade produkter skapade av ett levande familj jordbruk mitt i den östgötska myllan, berättar Erik Carlsson. På gården har vi även en gårdsbutik som är öppen alla dagar 8–20. Där finns mycket gott från gården och även andra lokala producenter.

gustips från Knektgården Thé & Kryddor

D LÖVBIFF

iff
k
r
ektens PepparMix
st neutral

Börja med att strimla lövbiffen.
Skiva löken. Stek lök och biff i smöret.
Tillsätt färskost och sedan Knektens
PepparMix.
Smaka av så att du får önskad hetta i
såsen.

UNDER MÄSSAN:

Åminne Gille anordnar lotteri med fina vinster från utställarna.

Åminne Bruksförening visar upp handelsbod och museum.

Välkommen
in till vårt
café med
hembakat
bröd!

Ost med lång historia

År 1878 lades grunden till Falbygdens Ost på Tomtebo gård i Borgunda by.

I slutet på 1920-talet flyttade Folke Andersson mejeriet till Karleby utanför Falköping. Han och hans familj tillverkade hushållsost, smör och ostkaka som såldes på torget i Tidaholm och Jönköping. Första egna butiken etablerades 1937 på Köttorget i Falköping.

När andra världskriget bröt ut blev det ransonering på ost så under krigsåren försörjde sig Folke på att koka mesost, som inte omfattades av ransoneringen. Efter krigsslutet öppnades fler butiker och verksamheten utökades med både lagring och förädling av ost. Folke var en pionjär när det gäller fransk ost. I mitten av 1960-talet började han direktimportera ost från Frankrike.

Efter Folke tog svärsonen Henry Bengtsson över VD-posten på Falbygdens Ost. 1994 fick familjen Bengtsson och Falbygdens Ost ta emot Gastronomiska Akademiens diplom för "nyskapande av svenskt ostsortiment".

1987 öppnades Osterian i Falköping. Här kunde besökarna äta och handla goda ostar ur ett brett sortiment av kvalitetstost. Efterhand har sortimentet utökats till att idag, vid sidan av osten, också omfatta många andra delikatesser och presentartiklar.

– Under senare år har vi påbörjat resan mot att även bli ett matcentrum för lokal- och regionalproducerad mat, berättar Robert Bengtsson. Vi är också en av Sveriges största leverantörer av ost- och delikatesslådor, vilka används som gåvor från företag och privatpersoner, främst i juletid.

Falbygdens Osteria, med butik, restaurang och försäljning av ost- och delikatesspresenter, drivs idag fristående från Falbygdens Ost av Robert Bengtsson som är femte generationens ostföretagare.

Samiskt på nytt sätt

Nordic Jewelry Design är ett svenskt företag med rötterna i storslagna Kiruna.

Grundare, designer och tillverkare Ewa Roslin har under många år följt sin farmor i hantverkets tradition, men har under senare tid utvecklat smyckesdesignen till nya unika modeller med kvalité, stil och elegans.

Materialet är noga utvalt i vegetabiliskt garvat renskinn och tät spunnen tenntråd med 10% silver. Smycken med pärlor är av 925 sterlingsilver. Alla smycken är tillverkade för hand. Knappen av tenn är unik, handgjuten och står som varumärke för Nordic Jewelry Design.

Redan långt tillbaka i tiden användes tenntråd till att smycka dräkter, kragar

och penningväskor. Samerna spann tenntråden själva genom en speciell teknik där själva tennnet spänns runt en sentråd för att få en mycket stark hållbarhet. Senare bytte man ut sentråden mot en slitstark björntråd.

Tennarmband, eller tenntrådsarmband som många väljer att kalla det, hade sin kulmen på 70-talet då det hölls många kurser i norra Sverige och tennarmbanden prydde armarna på både män och kvinnor. Under senare år har tennarmbanden blivit populära igen och idag är det en hobby för en del men också ett levebröd för andra. Tennarmbanden kan ha en klassisk stil men det har även utvecklats till mer unika designers som passar till vardag och till fest.

Alpackaull i täcken och tåtussar

Elisabeths produkter med alpackaull värmer kroppen från topp till tå.

HIMMAGÅRDENS ALPACKAFARM har blivit HIMMAGÅRDEN alpacka AB. HIMMAGÅRDENS ALPACKAFARM startade 2015 på Tångenvägen 13 i Alingsås. Nästan på dagen för tio år sedan.

Elisabeth Ericsson började med att sy täcken fyllda med ull från gårdens alpackor till sina barnbarn. Detta resulterade med tiden i att hon sytt och sålt över 500 täcken i alla storlekar från kingsize vuxen ner till babytäckan.

– Försäljningen sker mest från hemsidans e-handel i dagsläget, men det går bra att kontakta oss på mejl eller mobil också, berättar Elisabeth. Från och med

första september utvecklar vi produktionen med ett utökat sortiment till fyra täcken för olika behov. Vi kommer att satsa på Sverige men även på export utomlands vilket ska bli spännande.

Elisabeth tycker om Svenska Slotts-mässors koncept och kommer i år att utöka antalet mässor hon deltar på från tre till elva.

– Våra "tåtussar" har varit så populära att ha med på mässorna. Ett trevligt och praktiskt tillskott i vårt utbud då de kan användas direkt på plats på frusna tår. Så jag hoppas vi ses framöver, hälsar Elisabeth.

Klassiskt julgodis från Småland

Ett anrikt gammalt familjeföretag i godisbranschen vars tillverkning sker efter hantverksmässiga metoder och gamla, hemliga recept.

– Även om vår knäck, fikonkonfekt, ischoklad och smaksatta krämiga kola går åt som smör i solsken är det nog trots allt våra gamla hederliga brända mandlar som personligen ligger mig varmast om hjärtat, säger Johan Zedig, Mariannelunds Karamellkokeri, som drivits av familjen sedan 1929. Företaget tillverkar runt 200 ton godis per år. Försäljningen sker i huvudsak direkt till kund ute på ca 150 olika marknader och hantverksmässor runt om i södra Sverige.

– Kunskap och erfarenhet har gått i arv, och vi gör fortfarande det mesta för hand. Till jul satsar vi på, förutom våra klassiker, krämiga kolor smaksatta med bland annat päronkonjak, rom, hasselnöt och pepparkakssmak. För att inte tala om våra julpraliner, betonar Johan, som själv har svårt att tänka sig en jul utan polkagriskäppar i julgranen.

DÄR VÄRMEN SITTER I VÄGGARNA

julmässan på Åminne Bruk fyller 20 år

Värme, ljusfest, bruksmiljö, provsmakning, hantverk, matmarknad, julgott, fika...

Ja listan kan göras lång när någon försöker beskriva julmässan i bruket på den lilla orten Åminne utanför Värnamo. Ett jubileum för julstämning i en unik industrimiljö som samlar utställare från hela Sverige.

Som traditionen bjuder är det åter dags för Jul på Åminne bruk den tredje helgen i oktober. Denna gång är det 20-årsjubileum för mässan som varit på plats varje år sedan 2006 med uppehåll under pandemin som enda avbrott.

Åminne bruksmuseum hyr ut lokalerna till Svenska Slottsmässor. Under julmässan besöker cirka 6000 personer Åminne.

– Precis i början när museet startades om försökte vi hitta olika arrangemang. Vi såg ju att julmässor var populärt och vi hade ju stora ytor för utställare. Bo Nilsson var med från starten och blev föreningens andre ordförande. Han och den förste ordföranden Ingvar Andersson såg första julmässan som en test. Sen hörde Ingvar att det talades gott om Svenska Slottsmässor. Men först funderade vi på om de ville vara på ett bruk och inte bara på slott och herrgårdar. De fick ett återbud och vågade satsa på Åminne Bruk! Sen har bruket funnits i deras hjärtan och vårt samarbete bara fortsätter med ömsesidig uppskattning.

Ljusfest

–Vi gläds också över att julmarknaden vuxit och utvecklats. Den har förgyllts med åren. Till exempel handelsboden, den gamla lanthandeln, har tillkommit, museet håller öppet osv, berättar Bo Lindén, som blev den tredje ordföranden på bruket. När han ska nämna något som han inte vill missa under julmässan så är det ljusfesten. För när oktobermörkret lagt sig på kvällarna tänds marschallerna och lyser vid den pampiga tegelbyggnaden på stranden av sjön Vidöstern. Det är en stämning som många besökare uppskattar. Bo ler lite och konstaterar att vi är bra på att skapa julstämning både inom- och utomhus i de unika lokalerna. Här fattas varken julglögg, julgranar, julgodis, mat eller hantverk till julklappen. Vi ser också att de cirka 6000 besökarna årligen är nöjda.

Från vänster: Bo Lindén, Helena Nyberg och Bo Nilsson

På plats sen 125 år

Åminne bruk firar för övrigt i år även att det är 125 år sedan masugnen invigdes på den vackra platsen utmed Vidösterns strand. En viktig och strategisk etablering mitt emellan råvaran med sjömalmen som fanns i sjön Vidöstern och den helt nyöppnade Skåne-Smålands järnväg. Åminne bruk är idag ett industrimuseum med Smålands bäst bevarade sjömalmshytta och med en permanent utställning i museet. Åminne Bruksmuseum satsar på att vara en levande mötesplats.

Samhället lever upp vid julmässan.

– Ja det var ju lite kaos första året med parkering både på bruksområdet, men även i samhället, med all trafik som kom med 6000 besökare, men det löste vi till kommande år och nu flyter trafiken på väl under mässan, säger föreningens nuvarande ordförande Helena Nyberg, som berättar att julmässan betyder mycket för föreningen och samhället. Hon har varit på julmarknaden varje år, men det första året endast som besökare och nyinflyttad granne till bruket. Men året därpå stod hon i Samhällsföreningens lotteristånd, som funnits där sedan starten av julmässan. Sen 2022 är hon Föreningen Åminne Bruksmuseums fjärde ordförande.

– Samarbete, engagemang och glädje är viktiga ledord för föreningen och ge-

nomsyrar de 20 år som "Jul i Åminne" genomförts. Vi har etablerat ett otroligt gott samarbete genom åren. Många av oss och även våra föreningsmedlemmar som är engagerade gör det av ren glädje i den gemenskap som byggts upp genom åren. Vi är ett litet samhälle och många av invånarna är engagerade i de båda föreningarna Åminne Gille och Åminne bruksmuseum och ställer upp och hjälper till under mässan. Utan våra medlemmar och volontärer hade vi inte lyckats att arrangera våra event på Åminne bruk. De är väldigt viktiga för oss. Vi längtar verkligen till att det är dags igen att välkomna utställarna och Svenska Slottsmässor på plats igen.

Framtiden

Även om julmässan nu taktar på som en välsmord maskin, likt de maskiner som finns att betrakta i lokalerna en gång gjorde, finns det alltid saker som kan förändras och förbättras, fyller Helena på med. Förra året öppnade vi tillsammans med Michael från Svenska Slottsmässor upp ytterligare en del av lokalerna för att få plats med fler utställare vilket gett resultat i år. Det kommer ännu fler utställare. Viktigt för oss som förening är även att öppna upp och visa museet med utställningen samt ha öppet i Runes Handelsbod över hela helgen. Detta så att mässans besökare även tar del av industrimuseet under sitt besök på julmässan och kan återvända till oss på ett vanligt museibesök.

Varför julmarknad redan i oktober?

– En fråga vi som förening ofta får, varför har ni julmarknad redan i oktober? Förklaringen är enkel. Det var enda datumet innan jul som var ledigt i kalendern för Svenska Slottsmässor. Men det finns så klart flera orsaker till att mässan ligger så tidigt som den gör.

Vi som förening har genom åren önskat detta datum för att vi ska kunna köra in båtar, bilar, husbilar och husvagnar för vinterförvaring i lokalerna, men vi är villiga att se över datumet för att kunna locka fler besökare till Åminne bruk. Vi vill gärna flytta fram tiden för julmässan, för även om det i 20 års tid legat den 3:e helgen i oktober så är det tidigt med julmäs- sa redan i oktober, håller Helena med om.

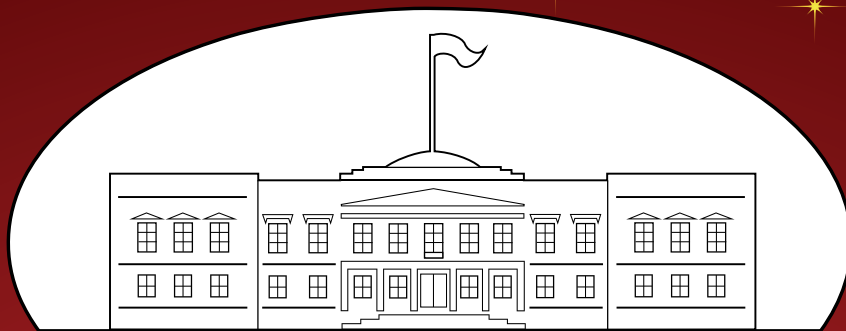
– Vi står på kö för ett datum närmare jul, men vi vet också att schemat är väl inarbetat med de andra mässorna så vi får väl smida på den idén tillsammans Micke för de kommande 20 åren, säger de tre ordförandena tillsammans och skrattar.

Välkomna till Åminne bruk – den levande mötesplatsen!

Text: Karin Malmsten

Foto: Åminne bruksmuseum

VÄLKOMMEN TILL

SVENSKA SLOTTSMÄSSOR

Våra stämningsfulla julmässor bjuder på genuint småskaligt hantverk av yttersta kvalitet. Runt om i slott och annex träffar du hantverkare som visar fantastiska alster i ull, trä, keramik, smide m.m. Och våra stora matbodar dignar av lokala delikatesser samt julens alla läckerheter. Provmaka, inspireras, och köp hem till julbordet eller ge bort i julklapp!

Men på en julmässa ska det inte bara finnas bra hantverk och god mat – det handlar om en helhetsupplevelse där vi vill att ni ska få uppleva dofter, smaker, ljud, ljus och en atmosfär som förnimmar känslan av julen. Upplevelser för alla sinnen.

Just så ska det vara att besöka någon av Svenska Slottsmässors julmässor.

Österbybruk	10–12/10
Åminne Bruk	17–19/10
Julita Gård	24–26/10
Mårbacka	30/10–2/11
Wrams Gunnarstorp	31/10–2/11
Hellekis säteri	7–9/11
Gasklockorna	7–9/11
Ekenäs slott	13–16/11
Taxinge Näsby	14–16/11
Taxinge Näsby	20–23/11
Koberg	20–23/11
Kalmar Slott	27–30/11
Hovstallet	5–7/12
Båtsmansgränd	12–14/12

Läs mer på www.svenska-slottsmassor.se